

2010

Årsmelding

Finnmark Bondelag

FINNMARK BONDELAG

Lederen har ordet

Et nytt år er gått og utfordringene står fortsatt i kø for oss som driver i landbruket. Mange var kanskje ikke fornøyde med den jordbruksavtalen som ble forhandlet frem. Overgangen til prosenttoll på melk, var den viktigste grunnen til at Norges Bondelag inngikk avtale med Staten.

Foran årets jordbruksforhandlinger ser vi at engasjementet blant lokallagene er liten. Hva årsaken kan være til det, er usikkert. Er det fordi bøndene har gitt opp eller har bonden det for godt? Forhåpentligvis er ikke noen av disse årsaken. Bedring av landbrukets rammevilkår er Bondelagets viktigste oppgave, og den jobben kan ikke vi tillitsvalgte ta lett på. Lokallagsaktivitet beror ofte på de tillitsvalgtes innsats. Av mange ulike grunner vil denne innsatsen variere. Jeg håper at tendensen med at få lokallag gir innspill til jordbruksforhandlingene skyldes at bøndene i lokallagene er travelt opptatt med å utvikle sin gård, og at de kommer sterkt tilbake neste år.

Den nye stortingsmeldinga om landbruk, har vært en stor del av Finnmark Bondelags arbeid i 2010. Jeg mener at det er viktig at vi skal ha landbruk over hele landet. Distriktsjordbruket må prioriteres i neste meldingsperiode, og matjorda må få et sterkere vern. Jordvern er like viktig i Finnmark som på Jæren.

Etter årsmøtet i juni, nedsatte Norges Bondelag det såkalte Fornyingsutvalget. Dette var riktig da organisasjonen etter mitt skjønn trenger å endres for å bli mer slagkraftig.

Rovvilttapene er fortsatt for store. Dette til tross for at en kan se en bedring der det ble tatt ut jerv i fjor. Finnmark Bondelag vil i 2011 har et stort fokus på rovviltpolitikken. Reinbeiting på innmark, er også et område der vi opplever at det ikke blir tatt tak i problemene. Bristepunktet er nådd, og nå forventer vi handling fra myndighetene.

Bruken av motoriserte kjøretøy har Finnmark Bondelag engasjert oss i. Dagens regelverk er ikke hensiktsmessig, og hindrer saueeierne å drive effektivt tilsyn i rovdyrutsatte beiter.

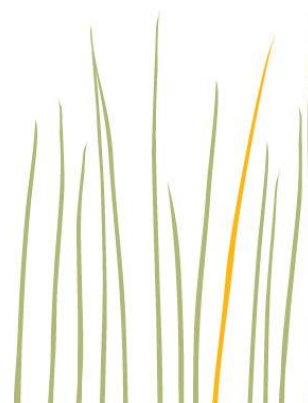
Finnmark Bondelag har tatt initiativ til en trainee-ordning for landbruket. Vi håper at denne på sikt vil sikre rekrutteringa til melkebrukene.

I august i år hadde jeg gleden av å være vertskap for Åpen gård her på Alfehin gård. Tana Bondelag var arrangør, og erfaringa er udelt positive. Jeg vil derfor oppfordre alle lokallag til å få i stand Åpen gård i 2011 i sitt område.

Fred Johnsen
fylkesleder

Innholdsfortegnelse

Lederen har ordet.....	2
Styrets arbeid	3
Fylkestyrets sammensetning i 2010	4
Lokallagsaktivitet	4
Aktuelle saker i 2010	6
Medlemsutvikling.....	6
Aksjonsdagen	6
Konflikt mellom reindrift og landbruk.....	7
Arealplanen i Alta kommune	7
Uttalelse til FeFos strategiplan	8
Temadag på fylkestinget	8
Prosjekt barmarkskjøring i Finnmark.....	8
Tap av sau til rovvilt	9
Politisk arbeid	10
Sammendrag av uttalelsen til jordbruksforhandlingene	10
Årsmøtet 2010	14
Innlegg fra gjester	14
Arbeidsplan for 2010.....	15
Fra generaldebatten	16
Beste lokallag 2009	17
Innspill til landbruksmelding.....	18
Årsmøteuttalelser	19
Lokallagsledermøter.....	20
Ledermøtet 2010	20
Uttalelser fra ledermøtet	22
Fylkeskontorets ansatte	22
Tillitsvalgte i Finnmark Bondelag.....	23

Styrets arbeid

Det har vært avholdt 7 styremøter i meldingsåret. Styret har behandlet til sammen 28 forberedte saker. Finnmark Bondelag har gjennom møteaktivitet med Sametinget,

Finnmark fylkeskommune og Fylkesmannens landbruksavdeling tidlig vært i samtaler om jordbruksforhandlingene 2010.

Fylketsstyrets sammensetning i 2010

Navn	Verv	Andre verv og representasjon i utvalg
Fred Johnsen	Fylkesleder	
Lise Skreddernes	Nestleder	
Einar Andersen	Styremedlem	Medlem i referansegruppa for Barmarkskjøring i Finnmark.
Jørn Sandberg	Styremedlem	Regionleder i LHMS
Rakel Løkke	Styremedlem	
Ola Tangen	Styremedlem	
Robert S Pedersen	1. Vara	Rovviltkontakt for Finnmark Bondelag
Jørn Suhr	2. Vara	
Johan Mikkel Hætta	3. Vara	

Lokallagsaktivitet

Fra lokallagenes årsmeldinger har vi hentet en oversikt over aktiviteten.

Alta Bondelag

Arbeidsåret i Alta Bondelag startet også i 2010 med studiering i jordbruksforhandlingene. Året har vært preget av kommunens forslag til arealplan. Lokallaget har også arbeidet med sitt forslag til ny trase for avlastningsveien, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Sammen med organisasjonssjefen deltok lokallagsleder i møte med statssekretær Ola T. Heggem for å redegjøre for arealplanen i Alta

kommune. Jørn Suhr har vært lokallagets representant i samarbeidsrådet for reindrift/landbruk.

Styrets sammensetning leder Jørn Suhr, Nestleder Per Øyvind Isaksen, Kasserer Knut Arne Mikalsen, Styremedlem Kåre Vidar Heitmann, Sekretær Liv Unni Opgård. Varamedlemmer: 1. Vegard Johan Hykkerud, 2. Ola Losvar, 3. May Conny Johansen.

Laksefjord Bondelag

2010 har vært et år med god aktivitet. Vi har avholdt 4 samlinger i forbindelse med jordbruksoppkjøret 2010, og styret har vært representert

på 2 ledermøter og ett årsmøte i Finnmark Bondelag.

Lokallaget har som vanlig arrangert før-påske-tur til idrettslags hytta tirsdag før vårspretten. Det har vært arrangert alternativt Åpengård: Låve kaffe, hos Lise og Birger Skreddernes. Oppslutningen var overveldende med over 150 besøkende. Denne enkle organiseringen ga oss motivasjon til å gjøre dette flere ganger. I hele sommer ble det arrangert torsdagskafe på Kråbølgård

Det ble også arrangert en visekveld med Leo Leonardsen i samarbeid med Lebesby kommune. Den gode oppslutninga bidrar til at dette også kan være noe laget vil videreføre.

Tana Bondelag

For året 2009/2010 er det avholdt 5 styremøter og det er behandlet 26 saker.

Uttalelsen til jordbruks-forhandlingene ble utarbeidet på medlemsmøte og Bondelagskafé.

I uttalelsen var det et krav om opprettholdelse av landbruket og økte inntekter.

Tana Bondelag ser med bekymring på situasjonene i landbruket i Norge der stadig flere gårdsbruk legges ned på grunn av dårlig økonomi. Vi merker det i vårt lokalmiljø og leser om det nasjonalt. Takten på nedlegging av gårdsbruk i Norge må stoppes. Vi krever derfor økte priser på våre produkter, økte inntektsmuligheter og bedre investeringsvilkår for landbruket i Norge.

Laget har også hatt et informasjons og utviklingsmøte med Lebesby kommune og Fylkeskommunen. Dette var også på gammellåven på Kråbølgård. En tradisjon som er i ferd med å feste seg er slåtTEGRØT i august.

Laksefjord Bondelag har gjennom Finnmark Bondelag fremmet forslag til endringer i skatteregler og fordelinger som skal bedre bondens økonomi og forutsigbarhet i drifta. Det jobbes med å innføre den gamle ordningen med mulighet for å av sette overskudd til fond. Det jobbes også for at bondens hjem skal likestilles med fjøs og driftsbygninger angående moms og utgifter i forbindelse med vedlikehold av våningshus.

Møte om jordloven ble arrangert av Tana Bondelag 08.02.10, der fikk vi forvaltningens syn på den nye Jordloven.

Åpen Gård ble arrangert 21.08.10 på gården til Fred Johnsen i Austertana. Det ble et stort og vellykket arrangement hvor Tana Bygdekvinnelag bidro til å gjennomføre.

5 Matsservering på Åpen Gård i Tana.

Aksjonsviljen ved jordbruksforhandlingene i år var stor, og flere av medlemmene deltok i en spontanaksjon ved Statens Hus i Vadsø. Aksjonen fikk stor mediaomtale.

Lokallaget har også vært svært aktive på møter i lokalmiljøet.

Kautokeino Bondelag

Lokallaget deltok på aksjonsdagen og delte ut avisa om hvem som lager maten din på torget i Kautokeino.

Porsanger Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Karasjok Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Styret har hatt følgende sammensetning:

Leder: Laila Hagalid Berntsen

Nestleder: Truls Halvari

Kasserer: Berit Øyfrid Hansen

Sekretær: Sven R. Anderssen

Styremedlem: Jens Bønå

Nordre Varanger Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Veidnes Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Aktuelle saker i 2010

Medlemsutvikling

Medlemstallet i Finnmark Bondelag har holdt seg stabilt.

I november pågikk en vervekampanje i Norges Bondelag. I denne perioden fikk vi 10 nye medlemmer. Medlemstallet pr. 31.12.2010 var på 341.

Aksjonsdagen

I Finnmark ble det delt ut kundeaviser i Alta, Karasjok, Kautokeino, Tana og Vadsø den 14 april. På alle stedene uttrykte folk støtte for landbruket. Mange delte også vår bekymring for den negative utviklinga vi har sett i landbruket i Finnmark, med nedleggelse av gårdsbruk og manglende rekruttering.

Sammen med lokallagsleder Jon Egil Olli delte fylkesleder Fred Johnsen ut aviser i Karasjok.

I Alta var det lokallagsleder i Alta Bondelag Jørn Suhr som sammen med styremedlemmer delte ut aviser i gågata.

Fred Johnsen og Jon Egil Olli delte ut aksjonsaviser i Karasjok.

Figur 1 Nestleder i Nordre Varanger Bondelag Hanne Harila deler ut aviser til Rema-kunder.

I Vadsø stilte bøndene med Laila H Berntsen i spissen opp på Rema 1000. Forbrukerne var også her enig i at landbruket bidrar med mer enn mat.

Aksjonsavisa Mer enn bare lave priser

Konflikt mellom reindrift og landbruk

Til tross for at Landbruks- og matdepartementet konkluderte i saken om endring av forskrift for fredning mot reinbeite i områder i Finnmark, har ikke konfliktene mellom reindrift og landbruk roet seg. Både i Porsanger og i Alta, som omfattes av fredningsforskriften, opplever bønder at rein kommer på innmarka. I løpet av 2010

har også konflikten hardnet til i andre deler av fylket. I Lebesby, Kautokeino, Karasjok, og Tana er problemet med rein på innmarka økende.

Arealplanen i Alta kommune

Alta kommune er Finnmarks største jordbrukskommune. I 2010 var 40% av melkekvotegrunnlaget i Finnmark i Alta kommune. Kommunen er også en av få i Finnmark som over flere år har vist en positiv befolkningsvekst. Dette har resultert i et stort press på dyrka og dyrkbar mark nært sentrum. Forslaget

Finnmark Bondelag har deltatt på møter i regi av Fylkesmannen og Alta kommune sammen med Alta Bondelag i saken.

til ny arealplan for Alta kommune innebar en storstilt nedbygging av landbruksarealer.

Finnmark Bondelag gav uttalelse til saken. I uttalelsen het det at blant annet at:

- Kommunen må øke fokuset på fortetting. Alta må som alle andre byer ta et ansvar for å bruke arealet mest mulig effektivt og i større grad bygge boliger i høyden. Store eneboliger med hage er for arealkrevende i en

Uttalelse til FeFos strategiplan

Finnmarkseiendommen (FeFo) sendte høsten 2010 ut et forslag til ny strategiplan på høring. Da FeFo eier 40% av dyrka marka i Finnmark, engasjerte fylkeslaget seg i saken.

I uttalelsen sa vi blant annet at vi ser at FeFo i sitt høringsforslag har et stort og godt fokus på næringsvirksomhet. Landbruket er av FeFo tidligere blitt definert som en del av næringsutøvelsen i formålsparagrafen. Vi forventer derfor at strategiplanen omfatter landbruket der begrepet næring nevnes.

Videre uttalte vi at landbruket på lik linje med reindrifta er en av rettighets-haverne på FeFos grunn. Dette er også blitt bekreftet av prof. juris Øyvind Ravna så sent som i 2010, i sin artikkel *Jordbrukeres rettslige stilling under finnmarksloven, sammenliknet med andre liknende forvaltningsordninger* i Tidsskrift for eiendomsrett, nr.1/2010. Finnmark Bondelag mener derfor at

Temadag på fylkestinget

På initiativ fra Finnmark Bondelag valgte Finnmark Fylkeskommune å ha en temadag for landbruket i fylkestinget. Fylkesleder Fred Johnsen

Prosjekt barmarkskjøring i Finnmark

Prosjektet var initiert av Miljøvern-departementet i 2010 ut i fra en

kommune som etter sigende ikke har plass nok til å ivareta alles behov.

- Næringsinteresser som landbrukets arealbehov må veie tyngre enn befolkningens ønske om tomte for eneboliger.

landbruket må tilkjennes et av styremedlemmene i FeFo.

FeFo uttrykte i planforslaget et ønske om å ha en oppfatning av hvordan grunn og ressurser skal utnyttes. Finnmark Bondelag har da forventninger til at FeFo vil bidra til at dyrkbare arealer på FeFos grunn ikke brukes til nærings-/boligformål, men sikres vern til bruk i matproduksjon. Finnmark Bondelag har også forventninger til at landbruksarealer, dyrkbart areal og beiteområder, inkluderes i kartlegginga av ressursene som FeFo tok til orde for i sitt høringsforslag.

Da FeFo i framtiden ønsker å være tydeligere i hvordan arealene utnyttes, vil Finnmark Bondelag be om at representanter fra FeFos styre møter oss til årlige dialogmøter. Dette vil styrke samarbeidet og tilliten mellom våre organisasjoner.

gav fylkestinget innspill til landbruksmeldinga og foran jordbruksoppgjøret.

bekymring for utviklingen i Finnmark med mye barmarkskjøring. Målet for

prosjektet var å finne tiltak som fører til redusert omfang av skadelig barmarkskjøring i Finnmark på kort og lang sikt, samt skape forståelse for at slike tiltak er nødvendige.

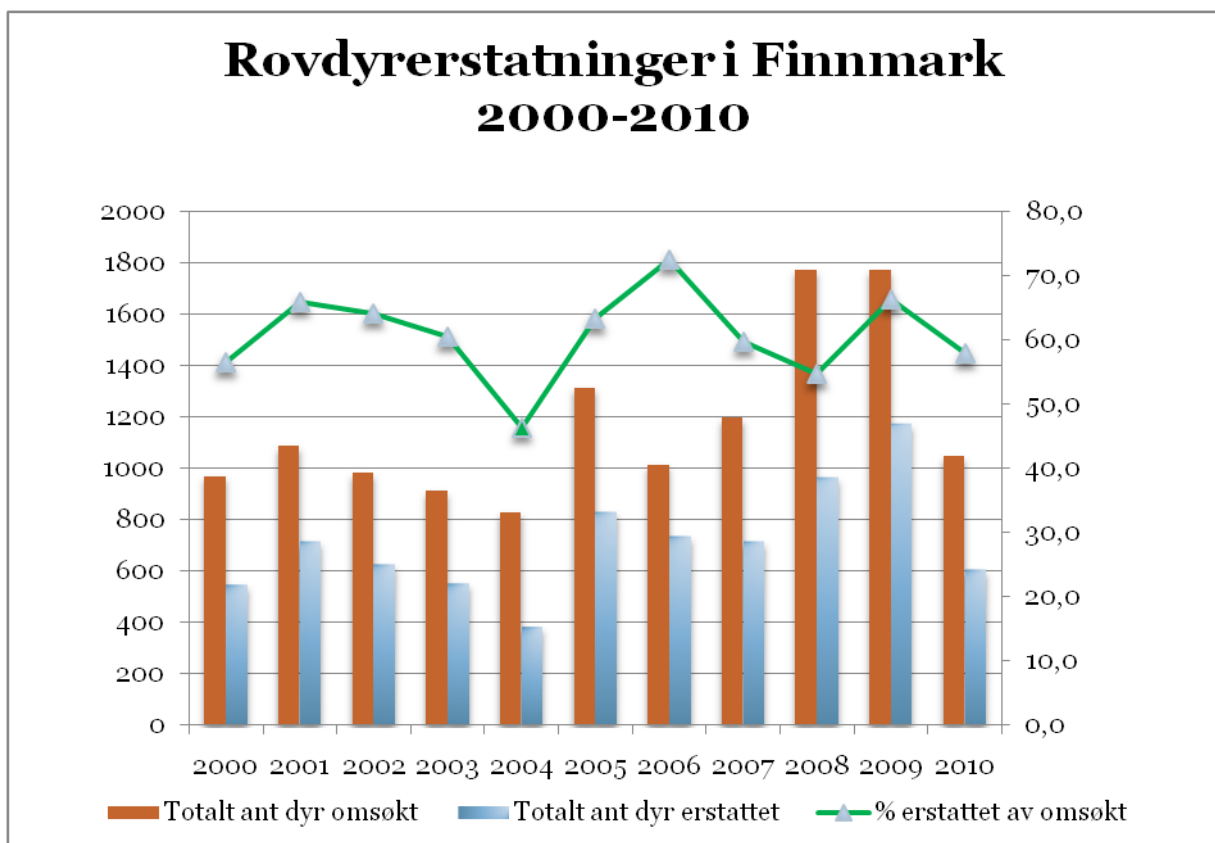
Finnmark Bondelag hadde en representant i prosjektets referansegruppe, Einar Andersen. I forkant av at forslaget ble sendt ut på høring gav vi en uttalelse. Her trakk vi fram det økende behovet for bruk av motoriserte kjøretøy for tilsyn av sau på beite.

Bakgrunnen for dette innspillet er at Mattilsynet har skjerpa inn kravet til tilsyn av sau på beite, endret rovdyrforvaltning har gitt økende rovdyrbestand, og effektiviseringa av landbruket krever større sauebesetninger som har behov for større beiteområder. Likestilling mellom reindrift og landbruk når det gjelder motorisert ferdsel var også et poeng i vår uttalelse. Prosjektgruppa valgte dessverre å se bort fra våre innspill i sitt forslag til rapport.

Tap av sau til rovvilt

Rovdyrtapene i Finnmark har også i 2010 holdt seg på et høyt nivå. Årets utbetalinger til rovdyrtap på sau gikk

ned, samtidig som at rovdyrbestanden er på et rekordhøyt nivå i fylket.

Sau/lam tapt til rovvilt i Finnmark 2000-2010. Totalt antall dyr omsøkt, totalt antall dyr erstattet og andel erstattet av vist i prosent. (Kilde rovdata.no).

Politisk arbeid

Finnmark Bondelag har møtt politikere i både formelle møter og gjennom uformell kontakt i 2010. Landbrukets rammevilkår er et tema som oftest tas opp i politiske fora. Arbeidet med jordbruksforhandlingene starter for oss allerede på høsten, da vi har møter med politiske partier, Sameting, Fylkesmannen og Finnmark Fylkeskommune.

Blant møter utover dette kan nevnes møter med stortingspolitikere Helga

Pedersen, Kåre Simensen, og Frank Bakke Jensen, kommunalminister Liv Signe Navarsete, Landbruksminister Lars Peder Brekk, Miljøvernminister Erik Solheim, statssekretærer fra Landbruks- og matdepartementet, miljøverndepartementet og samferdselsdepartementet.

Vi holder også kontakten med fylkespartiene gjennom deres årsmøter og i mer uformelle fora.

Sammendrag av uttalelsen til jordbruksforhandlingene

Finnmark Bondelag mener at lønnsomheten i landbruket generelt er for lav. Dette er også etter vår vurdering den viktigste grunnen til at gårder legges ned, og at rekrutteringen til næringa svikter. En bedret lønnsomhet vil på sikt sikre bedre rekruttering og en positiv utvikling for landbruket.

For Finnmark Bondelag er det under årets forhandlinger viktig at små og mellomstore melkebruk prioriteres og løftes opp når det gjelder inntekt og mulighet for investeringer på egen gård.

Finnmark Bondelag mener at følgende tiltak skal prioriteres under årets forhandlinger:

- *Pristilskuddene for melk og kjøtt (tidligere distriktstilskudd)*
- *Fraktordningene for landbruket*
- *Investeringsordningene for landbruket*

Om pristilskuddene for melk og kjøtt (tidligere distriktstilskudd)

Finnmark Bondelag mener at pristilskuddene nå må løftes. Utviklingen de siste 5 år viser at

pristilskuddene ikke viser samme trend som areal- og dyretilskuddene over jordbruksavtalen. Den distriktvis

Fred Johnsen ber om Karasjok ordfører Kjell H. Sæther sin støtte til et opprop foran jordbruksforhandlingene.

kompensasjonen som pristilskuddene skal ta høyde for, er dermed relativt sett redusert i forhold til areal- og dyretilskudd.

Innfrakttilskudd på slakt

Grunnet de høye transportkostnadene oppnår ikke Finnmarksbøndene samme kg pris for samme kjøttkvalitet som bønder i mer sentrale strøk av landet. Finnmark Bondelag finner dette urimelig da like muligheter for

Stedsfrakttilskudd for korn

Økte midler til stedsfrakttilskudd for korn vil bidra til reduserte kostnader for bøndene i Finnmark. Finnmark

Investeringsvirkemidler

Finnmark har i dag de best mulige ordningene innenfor gjeldende regelverk, hvor opptil 30% av kostnadsoverslaget kan komme fra tilskudd og uten et tak for maksimal tilskuddsandel. Likevel ser vi at det i liten grad bygges nye fjøs utenom samdrifter. Dersom det er et politisk

Rekrutteringspakke for landbruket

Landbruket i Finnmark er avhengig av økt rekruttering til næringa, for at den skal overleve framover. Ny rekruttering kan etter vårt skjønn kun skje gjennom en satsing bedrete ordninger ved generasjonsskifter. Finnmark Bondelag foreslår at det etableres rekrutteringspakker, som inkluderer både

gode finansieringsordninger, fortsatt videreføring av rekrutteringskvoter for melk og utsikter til god lønnsomhet i næringa.

En heving av pristilskuddene vil støtte opp om alle gårdsbruk med husdyrproduksjon.

bonden er et viktig prinsipp i den norske landbrukspolitikken. Derfor mener vi at innfraktsordningen for slakt må endres, og at det må tilføres tilstrekkelig med midler for å ta høyde for de endringer som innføres.

Bondelag mener derfor at ordningen må styrkes ytterligere.

mål å ha landbruk over hele landet, er det nødvendig med et politisk løft for landbruket. Finnmark Bondelag mener at en bedring av investeringsvirkemidlene, må være sentralt i den forbindelse. Vi foreslår at inntil 50% av byggekostnadene bør finansieres gjennom statlige ordninger.

Kalvemønstring på Åpen gård i Tana.

Ordninger som ble gjennomført på 1970-tallet mener vi bør revideres og

tilpasses dagens jordbruk (for eksempel ordningene med

SUF-midler

Sametingets midler over jordbruksavtalen bør styrkes ytterligere for å bidra til en mer positiv utvikling av landbruket innenfor de

Velferdsordninger

Velferdsordningene er viktige for landbruket og ikke minst i forhold til rekruttering. Imidlertid er det usikkert om en styrking av disse alene vil bidra positivt for landbruket. Trolig vil en generell styrking av økonomien i

Tilskudd til veterinære reiser

I dag betaler bonden en fast sats som kjøregodtgjøring ved veterinære tjenester, uavhengig av avstand mellom veterinærkontor og gårdsbruk. I dag betaler finnmarksbonden ulik pris for veterinære reiser avhengig av hvilket veterinærdistrikt gården ligger i. Dette er uheldig både pga prinsippet

Økte tilskudd for drift av arealer under 200 daa

I 2009 ble satsene for arealtilskudd for arealer over 200 daa økt fra 50 kr/daa til 266 kr/daa. Dette gav en bedret lønnsomhet for drift av arealer for alle gårdsbruk som disponerer mer enn 200 daa dyrka mark. Imidlertid er det liten forbedring for de mindre gårdsbrukene. For å heve disse foreslår

Samdrifter

Etableringen av samdrifter har vært et svar på manglende lønnsomhet i melkeproduksjonen over tid, sammen med et behov for investering i nye driftsbygninger i produksjonen. Flere samdrifter sliter i dag økonomisk, og opplever at flere av deltakerne presses

bureisningsbruk).

samiske landbruksområder. Finnmark Bondelag foreslår overføringene til SUF økes til 3 mill. kroner.

landbruket, være mer avgjørende for rekruttering til næringa. I valget mellom styrking av velferdsordninger eller økte pristilskudd vil Finnmark Bondelag derfor velge sistnevnte.

om like muligheter for bonden, men også ut fra et dyrevelferdsmessig standpunkt. Vi mener at det må sørges for at bonden har samme kostnader til veterinære reiser uavhengig av gårdens geografiske plassering. Dette må myndighetene må bidra til gjennom jordbruksforhandlingene.

Finnmark Bondelag at tilskuddsatsen for arealer mellom 0 – 200 daa heves fra 266,- kr/daa til 500 kr/daa. Dette vil bidra til å kompensere for høyere kostnader ved dyrking av arealer i Finnmark, sammenlignet med bedre landbruksområder.

ut av landbruket. Økonomien i en samdrift må gi mulighet for aktive deltakelse i samdrifta. Med dagens rammebetingelser leier samdrifter kvoter ved at andre kvoteiere kjøper seg inn med 1%-andel. Dette er med på å drive fram flere samdrifter med eiere

som ikke er aktive deltakere. Vi ønsker å stimulere samdrifter til å basere seg på aktiv deltakelse fra eierne ved å

Husdyr tilskudd

Dyretilskudd til vinterfôra sau bør tilskuddet endres som følger endres som følger: 0-100 v.f sau 1000 kr/dyr, og 101-200 v.f sau 850 kr/dyr, og 201-400 v.f sau 200 kr/dyr.

Konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og jordbruk.

Konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og jordbruk finansieres gjennom midler fra jordbruksavtalen og reindriftsavtalen. I 2008 ble forskrift nr. 707 av 19.06.2008 endret slik at også annen berørt part kunne søke om midler etter ordningen. Finnmark Bondelag finner det urimelig at blant annet kommuner nå kan tildeles midler, uten at de bidrar til finansiering av ordningen. Da myndighetene ikke evner å få kontroll på reintallet i Finnmark, bør staten ta ansvaret for finansiering av ordningen. Finnmark Bondelag mener at ordningen skal tas ut av jordbruksavtalen og finansieres

Nydyrkingstilskudd

Nydyrkingstilskudd må gjeninnføres for Finnmark. Kun 0,2% av Finnmarks areal er dyrka mark, og mye av dette er utilgjengelig for flertallet av Finnmarks bønder. Landbruket i Finnmark ser ut til å sentrere seg i Tana og Alta. Dette vises både gjennom kjøp av melkekvoter, kvoteleie og nybygg av fjøs. For å imøtekomme mangel på dyrkingsarealer og sikre videre positiv

gjeninnføre dokumentasjonskravet for aktivitet.

Påsettlam må være tilskuddsberettiget da de er nødvendig for å bygge opp besetninger etter tap til rovdyr og ved økning i produksjonen. Økte dyretilskudd vil kompensere for redusert inntekt ved mindre levert slakt.

av staten alene. Alternativ må andre brukere av ordningen også bidra økonomisk til ordningen.

Finnmark Bondelag mener videre at kravet om at reindriften skal være enig i bondens gjerding etter ordningen må tas bort. Finnmark Bondelag mener videre at oppføring og vedlikehold av KFT-gjerder mellom landbruk og reindrift må være helfinansiert av offentlige myndigheter. Det må også innføres mulighet for forskuttering av deler av beløpet.

utvikling av landbruket i Finnmark, mener Finnmark Bondelag at det må ytes nydyrkingstilskudd i fylket.

Årsmøtet 2010

Årsmøtet 2010 ble avholdt 17-18. mars på Nordlys Hotell i Alta. Det var 15 stemmeberettigete tilstede på møtet.

Blant gjestene var: Irene Lange Nordahl (Stortinget), Osvald Grønmo (Sametinget), Einar Johansen (FFK), Ove Bakken (Alta kommune), Clara Hveem (Norges Bondelag), Torhild

Gjølme (Fylkesmannens landbruks-avdeling), Kjell Næss (Finnmarks-kommisjonen), Teig Madsen (Nortura), Margith Mathisen (Nortura), Nils Henrik Sara (NRL), Rune Olsen (Innovasjon Norge), Bodil Mannsverk (TINE) og Erling Nilssen (Gjensidige).

Innlegg fra gjester

Geir Ove Bakken (Alta kommune)

Ordføreren i Alta kommune støttet et opprop foran jordbruksoppgjøret. Det er svært mye positivt som skjer i landbruket og i Alta ser man en vilje til satsning i næringa. Bakken uttrykte forståelse for de som tviler på å gå inn i næringa med de utsiktene om lønnsomheten i næringa. Han understreket at Alta kommune står bak de overordna vedtak som er gjort i kommunedelplaner og da spesielt i forhold til avlastningsveien. Det er utfordrende å kombinere alle interesser i en planprosess og finne gode løsninger for landbruket de neste 50 år i Alta samfunnet. Det tas sikte på å bygge i høyden, bygge på mindre produktive areal, og være effektiv pr arealenhet. Alta en god landbruk kommune nå og vil også være det i framtida.

Nils Henrik Sara (NRL)

Sara uttrykte forståelse for bondens bekymring og irritasjon for rein på innmark. Han ba om å bli trodd på at reineiere ikke ønsker å ha det slik. Det må etter hans mening være fysiske

Ordfører i Alta kommune Geir Over Bakken.

sperringer som hindrer tilgang til dyrka mark for reinen. Konflikter gir dårlig naboskap.

Sara ønsker å ha en nærmere kontakt mellom reinbeitedistrikt og bonde. Dette vil trolig løse opp mange floker og gi et bedre naboforhold.

Arbeidsplan for 2010

Årsmøtet vedtok følgende arbeidsplan for fylkeslaget:

1. Medlemsverving.
2. Ny Landbruksmelding.
3. Rovviltproblematikken.
4. Konflikter mellom landbruk og reindrift.
5. Finnmarkskommisjonens arbeid.
6. Jordvern i Alta.
7. Motorferdsel i utmark.
8. Styrking av landbruksutdanninga i Finnmark.

Kjell Næss (Finnmarkskommisjonen)
Et mål for Finnmarkskommisjonen er at prosessen er åpen og inkluderende.

Kommisjonsmedlem Kjell Næss sa at Finnmarkskommisjonen ønsker en åpne prosess.

Kommisjonen ønsker å opptre troverdig og ha legitimitet i arbeidet. Finnmarkskommisjonen er ingen ordinær domstol, og er derfor tilstede rundt omkring i Finnmark.

Finnmarkskommisjonen er foreløpig blitt godt mottatt i fylket og på folkemøter. Finnmarkskommisjonen er i Finnmarksloven et eget kapittel der kartlegging og anerkjennelse av eksisterende rettigheter på bakgrunn av Nasjonal rett (den samiske forståelse av rettigheter) er mandatet.

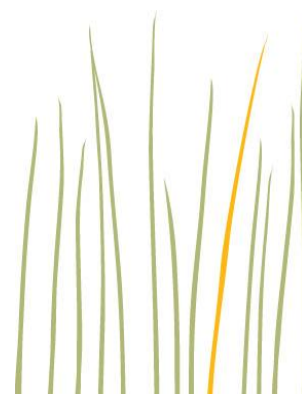
De stiller gjerne opp på lokale møter med organisasjoner og interessegrupper.

Margith Mathisen (Nortura)

Overrakte blomst fra Nortura. Nortura vil i framtida være en positiv aktør og samarbeidspart for landbruket i Finnmark.

Erling Nilssen (Gjensidige)

Tall fra 2009 viser at 223 fjøs og 222 våningshus brant. Finnmark Bondelag tatt initiativ til dagsseminar om bonde i krise.

Fra generaldebatten

Følgende tema ble tatt opp i debatten:

- Alternativ bruk av avfall som krabbeskall som kalkkilde i landbruket v/Einar Johansen.
- Høye gjødselspriser gir kostbar fôrproduksjon v/ Laila H. Berntsen.
- Førmangel grunnet dårlig agronomi, bedre oppfylling av kvoter og andre forhold ved drifta kan bedres for en sunn økonomi v/ Laila H. Berntsen.
- Ulike hindringer for smidige generasjonsskifter v/ Torhild Gjølme.
- Landbruket i Finnmark er på smertegrensa i antall bruk v/Fred Johnsen
- Sametingets krav om konsultasjonsrett v/Lise Skreddernes.
- Alta kommunes planer om avlastningsvei v/ Clara Hveem, Jørn Suhr og Jørn Sandberg.
- Sametingets forslag om gratis melkekvoter v/ Jørn Suhr og Fred Johnsen.
- Sametingets virkeområde v/Jørn Suhr.
- Fredningssona mot reinbeite og reindriftas manglende overholdelse av bestemmelsene v/Jørn Suhr.
- Regional landbrukspolitikk innenfor nasjonale rammer viktig i ny
- Landbruksmelding v/Torhild Gjølme.
- Arktisk landbruk v/Torhild Gjølme.
- Inn på tunet tilbud er for flere brukergrupper enn kun barnehager v/ Torhild Gjølme.
- Fordommene om landbruket v/Torhild Gjølme.
- Dyrkbare arealer i Alta og elveretten v/Jørn Suhr.

- Industrien skal ut av sentral Alta v/Geir Ove Bakken.
- Bruken av SUF-midler v/ Laila H. Berntsen og Fred Johnsen.
- Investeringsvirkemidler må styrkes v/ Laila H Berntsen.
- Lønnsomhet i samdriftene v/ Laila H. Berntsen.

Styremedlem i Norges Bondelag, Clara A. Hveem stilte spørsmål til Alta kommunes ordfører om avlastningsveien.

- Aktivitetskrav i samdrifter v/ Laila H. Berntsen.
- Nedgang i innveining av melk til meieriene i 2009 v/Bodil Mannsverk og Fred Johnsen.
- Utdanning og undervisning i landbruket v/ Clara Hveem.
- Fredningssona rundt Alta er ingen selvfølge – mulig omkamp v/Nils H. Sara.
- Gjerdning mot rein v/Nils H. Sara.
- Rein i byen v/ Nils H. Sara.

Verktøyene du trenger på kort og lang sikt

Vi har alle banktjenestene du har bruk for både til gårdsdriften og privat. Vi er Norges Bondelags samarbeidspartner på banktjenester og har i snart 100 år jobbet for gode produkter og betingelser for landbruket. Det har gitt oss kunnskap som bidrar til økonomisk trygghet og en enklere hverdag for deg.

Sjekk dine muligheter på Landkredittbank.no eller ring 815 52 245.

Beste lokallag 2009

Tana Bondelag fikk prisen for beste lokallag i 2009. Begrunnelsen for prisen var at lokallaget har vist stor aktivitet gjennom året. De har vist stort engasjement og initiativ i sitt lokalmiljø og for landbrukspolitiske saker. Tana Bondelag var også det laget som kunne vise til beste resultater når det gjelder verving.

Leder i Tana Bondelag mottok prisen for beste lokallag 2009. Fred Johnsen sto for prisutdelingen.

Innspill til landbruksmelding

Årsmøtet i Finnmark Bondelag behandlet saken og vedtok følgende innspill til ny landbruksmelding:

- *Regjeringas nye landbruksmelding må ha landbrukets primærnæring i fokus. Herunder hører lønnsomheten i næringa, styrking av tradisjonelt landbruk og en fortsatt variert bruksstruktur i hele landet, verdikjedenes betydning for sysselsetning og bosetning, og landbrukets rolle som en sosial faktor på bygdene.*
- *"Landbruk i hele landet" må tydeliggjøres og tallfestes.*
- *Norges produksjon av mat må øke for å imøtekomme framtidens utfordringer og dette må slå tydelig fast i landbruksmelding.*
- *Landbruksmeldinga må ha konkrete målsetninger om lønnsomheten i landbruket.*
- *Landbruket i Finnmark er viktig av sikkerhetspolitiske hensyn da det gir grunnlag for bosetting langs kyst og i fjordområder. Av den grunn må styrking av landbruket som en del av nordområdesatsinga inn i landbruksmeldinga.*
- *Landbruket i Finnmark må styrkes både gjennom økt produksjon av mat, økt sysselsetting, økt verdiskaping i distriktene og økt næringsutvikling basert lokale ressurser.*
- *Område fordeler må utnyttes. For Finnmarks del er dette mer utstrakt bruk av utmark gjennom styrking av saueneinga. Bruk av grovforarealer skal være kostnadseffektivt og gi grunnlag for økt produksjon av kjøtt og melk. Matvareberedskap må likevel ivaretas slik at distriktenes produksjonsandel av egg og hvitt kjøtt opprettholdes.*
- *Manglende matvareberedskap og lav selvforsyningsgrad i Nord-Norge må belyses og motvirkende tiltak redegjøres for i landbruksmelding.*
- *Landbrukets økende behov for kompetanse og ny kunnskap må redegjøres for. Herunder hører naturbruksskolenes rolle og ansvar, høyere landbruksfaglig utdanning, forsknings- og fagmiljøer.*
- *Landbruksmeldinga må tydeliggjøre ansvarsforholdet i landbruksforvaltning og landbrukspolitik, og den enkelte aktørs rolle i systemet. Dette gjelder fra bonde, via næringsmiddelindustrien, matvarekjedene, landbruksbyråkratene til politikere på alle nivå i samfunnet.*
- *Landbrukets utfordringer, ansvar og samfunnsrolle må beskrives på et språk forståelig for folk flest.*
- *Arktisk landbruk er et bearep som skal beskrive det nordnorske landbruket*

Årsmøteuttalelser

Resolusjonskomiteen besto av: Laila H Berntsen, Knut Arne Mikalsen, Viggo Myhre og Robert Pedersen.

Utfordringene i Finnmarkslandbruket fortsetter

Antall gårdsbruk i Finnmark reduseres jamt fra år til år. Under årets jordbruksoppgjør må vi fokusere på å snu denne utviklingen. I regjeringen snakker de om omfordeling av midler. De vil ta fra den ene bonden å gi til den andre bonden. Dette er ikke en løsning for opprettholdelse av små- og mellomstore bruk i Finnmark. Finnmark Bondelag mener at regjeringen må komme med mer penger.

Nedbygging av jordbruksareal må stoppes! For å produsere mat til mennesker må vi ha mat til dyrene. Dyrket mark har nå fått ett sterkt jordvern. For å sikre nok areal for framtidig matproduksjon er det nå påkrevd at også dyrkbar mark komme inn under begrepet jordvern.

Tap av sau og lam til rovvilt øker i Finnmark. Dette aksepterer ikke Finnmark Bondelag. Vi mener at skadedyr må bli tatt ut raskt og effektivt. Når bonden finner skadete eller drepte dyr på beitet er det i følge dagens praksis bonden som må bevise at beitedyr er tatt av rovdyr. Vi mener at forvaltningsmyndighetene må ha ansvar for å bevise at det ikke er rovdyr som er årsaken til skade/død på beitedyr.

Vi har de siste årene opplevd en økning av rein på dyrket mark. Finnmark Bondelag mener at fredningssoner må overholdes. Konfliktforebyggende tiltak utenfor fredningssonene må kunne igangsettes når bonden opplever forholdene som tyngende. Finnmark Bondelag mener at gjerding som konfliktforebyggende tiltak, og vedlikehold av disse må være 100% offentlig finansiert.

I Finnmark må vi fortsatt ha en videregående skole med tilbud om landbruksfaglig utdanning. Mulighetene for generell kompetanseheving i landbruket må styrkes. Utdanningstilbudet for landbruket i Finnmark må tilpasses behovet til fremtidsbonden. Blant annet må desentralisert tilbud til dagens bønder vurderes.

Kortreist mat er viktig med hensyn til miljø- og klimaproblematikken, samt matvaresikkerhet. Styrking av forskning og utvikling i denne sammenheng må prioriteres.

Lokallagsledermøter

I løpet av 2010 samlet Finnmark Bondelag alle lokallagsledere og styret i Finnmark Bondelag i februar og august. Formålet med møtet var å øke kontakten mellom lokallag og styret i Finnmark Bondelag. I tillegg ønsker vi å øke engasjementet blant lokale tillitsvalgte. Det var bra oppmøte på begge møtene.

For møtet i februar var jordbruksforhandlingene og avisaksjonen aktuelle tema.

På dagsorden for augustmøtet var:

- Kort rapport fra lokallagenes aktivitet.
- Ris og ros etter jordbruksforhandlingene.
- Melding fra lokallagene.
- Orienteringer fra våre samarbeidspartnere Gjensidige og LHMS.
- Jordbruksforhandlingene - evaluering av 2010 og strategi foran 2011.
- Sametingets krav om endring av jordbruksavtaleinstituttet.
- Vervekampanje høsten 2010.

Ledermøtet 2010

Årets ledermøte ble avholdt i Alta den 10-11 november på Thon Hotell Alta. Årets hovedfokus første dag var landbrukets rolle i nordområdesatsinga.

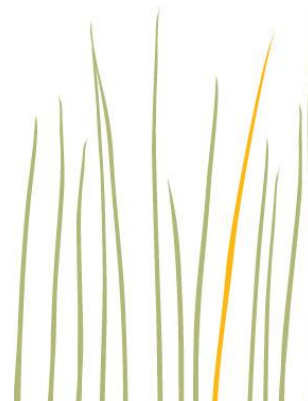
Stortingspolitiker Frank Bakke Jensen (H) innledet omkring temaet landbruket i nordområdene.

Major Rolv Lekven fikk ei t-skjorte med BONDE- trykk på som takk for et interessant innlegg.

Programmet var innholdsrikt med innledere fra mange ulike aktører. Tema og innledere er vist nedenfor.

- Bosetting og verdiskaping i Finnmark v/Landbruksdirektør Torhild Gjølme
- Landbrukets betydning i et næringssvakt område v/Jordbrukssjef Odd Birkeland
- Klimaendringenes muligheter for landbruket i Finnmark v/ Sigridur Dalmansdottir, Bioforsk
- Landbruket i nordområdesatsinga -hva vil politikerne? v/stortingspolitiker Frank Bakke Jensen (H)
- Landbruksmeldinga - plan og politikk hånd i hånd v/Lise Skreddernes
- Betydninga av bosetting i sikkerhetspolitisk lys v/Major Lekven, Finnmark HV-17
- Nordområdeutvalgets fokus på landbruket v/Kari Jæger, Nordområdeutvalget
- Landbruksmeldinga og nordområdesatsing - hvordan knytte disse sammen? v/ Nils Bjørke , leder i Norges Bondelag
- Risikovurdering i landbruket v/ Stein Mathisen Innovasjon Norge
- Distriksprofilen i tilskuddsordningene - er de fortsatt tydelige? v/ Erik Almhjell, rådgiver i Norges Bondelag
- Kommunevalget 2011 -er landbruket en valgkampsak? v/ Klemet Erland Hætta, Ordfører i Kautokeino kommune
- Jordbruksforhandlingene 2011. v/ Nils Bjørke , leder i Norges Bondelag
- Forvaltningsplanen for region 8 v/Rut Olsen

Uttalelser fra ledermøtet

Ledermøtet kom med uttalelser om motorisert ferdsel i husdyrholdet, rovviltpolitikk, jordvern og rekruttering.

Motorisert ferdsel i husdyrholdet

Regelverket for motorisert ferdsel i husdyrholdet må jevnstilles med det som gjelder for reindrifta. Store avstander gjør at tilsyn krever svært stor arbeidsinnsats, noe som er forverret på grunn av økning i rovdyrbestandene.

Rovviltnemnda region 8

Region 8 er delt inn i område A og B. Område B skal være fritt for rovdyr selv om ikke ynglingsmålet i område A er oppnådd. Rovviltnemndene må få myndighet til uttak av fredet rovvilt også utenom beitesesong.

Jordvern

Forvaltningsmyndighet for jordloven overføres fylkesmannen og mulighet til dispensasjon innskjerpes kraftig. Det skal kun være lov å omdisponere dyrka mark for nasjonalt viktige samfunnsinteresser. Ved omdisponering må utbyggeren sikre nydyrking tilsvarende dobbelt av det omdisponerte arealet. Jordlova må håndheves.

Rekruttering

Nyetableringstilskudd må forbedres og satsene må være like for kvinner og menn.

Fylkeskontorets ansatte

Finnmark Bondelags ansatt har i 2010 vært Veronica Andersen (organisasjonssjef)

Tillitsvalgte i Finnmark Bondelag

Verv	Navn	Valg år
Leder	Fred Johnsen	2009
Nestleder	Lise Skreddernes	2008
Styremedlemmer	Lise Skreddernes	2008
	Einar Andersen	2010
	Ola Tangen	2010
	Jørn Sandberg	2009
	Rakel Løkke	2009
1.varamedlem	1. Robert S Pedersen	2009
2. varamedlem	2. Jørn Suhr	2009
3. varamedlem	3. Johan M. Hætta	2009
Utsendinger til Norges Bondelags årsmøte	Lise Skreddernes	2007
	Jørn Sandberg	2009
	Laila H. Berntsen	2009
Varautsendinger i nummerorden	1. Jørn Suhr	2009
	2. Sven Anderssen	2009
	3. Johan M. Hætta	2009
Aksjonsutvalg	Styret	2009
Møteleder i 2010	Odd Birkeland	2009
Settemøteleder	Sven Anderssen	2009
Valgkomiteens medlemmer	Øyfrid Hansen	2009
	Jon P. Harila	2009
	Kåre Vidar Heitmann	2010
	John Ingen Henriksen	2010
	Laila H. Berntsen	2010
Varamedlem valgkomite	Torgeir Nordsletta	2010
	Geir Wirkola	2010
Valgkomiteens leder	Jon Petter Harila	2010
Valg av revisor	KPMG Alta	2010